

Posudek
na rigorózní práci Mgr. Michaely Sakařové
Trestní řízení ve věcech mládeže

Posuzovaná rigorózní práce o rozsahu 161 stran textu je vypracována na aktuální a společensky závažné téma. Zabývá se soudnictvím ve věcech mládeže a zaměřuje se zejména na procesní otázky postihu kriminality mládeže, který se značně liší od postihu trestné činnosti dospělých pachatelů. Potřeba specifického zacházení s mládeží vychází ze zkušenosti, že duševní vývoj dospívajících jedinců dosud není ukončen, a proto je nezbytné k nim přistupovat s vědomím, že vyžadují větší péči a ochranu. K obezřetnějšímu, přístupu k nedospělým pachatelům z řad mládeže vyzývá i množství mezinárodních dokumentů. Trestní právo mládeže tak představuje souhrn odchylek od obecné úpravy, které se uplatní pouze ve vztahu k mladistvým delikventům a jejichž cílem je ochránit je před kriminální budoucností a přivést je k nalezení vhodného společenského uplatnění.

Ostatně problematika kriminality mládeže zaujímá tradičně jedno z předních míst pozornosti trestněprávní nauky i kriminologie. Tento negativní sociálně patologický jev narušuje harmonický vývoj ve společnosti, ohrožuje základní práva a svobody jednotlivce, vyvolává atmosféru strachu, nejistoty, nedůvěry, obav.

Práce byla vypracována na podkladě jasné a logické osnovy, podle které autorka postupně pojednává o obecných otázkách v první kapitole (vymezení základních pojmů, mezinárodní souvislosti trestního soudnictví nad mládeží, mezinárodní a evropské dokumenty), historických souvislostech ve druhé kapitole (včetně pozornosti československému zákonu č. 48/1931 Sb. z., o trestním soudnictví nad mládeží, který představoval první komplexní úpravu trestního soudnictví ve věcech mládeže na území samostatného Československa a který platil pro celé území Československa i v době právního dualismu). Následuje kapitola o zvláštích trestního řízení ve věcech mladistvých, pojednání o řízení ve věcech mladších patnácti let (což ovšem není forma trestního řízení, ale má povahu civilního opatrovnického řízení, nicméně zařazení této kapitoly je funkční z hlediska komplexního výkladu. Navíc toto řízení pro svůj civilní charakter bývá někdy ze strany odborníků trestního práva opomíjeno; i proto je správné, že jej rigorozantka neopomínala. Pátá kapitola obsahuje srovnání s cizozemskou právní úpravou (Slovensko, Německo, Rakousko). Následuje závěr, ve kterém autorka sumarizuje obsah práce a formuluje návrhy de lege ferenda.

Rigorózní práce byla vypracována na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů, se kterými rigorozantka pracovala korektně a kreativně.

Rigorózní práci zhodnocují tři faktory:

- a) Jde o práci mezioborovou, autorka se musela zabývat i jinou než trestněprávní úpravou.
- b) K práci vhodně využila i zahraniční literaturu.
- c) Komparuje sousední právní úpravy (Slovensko, Německo, Rakousko), čímž umožňuje čtenáři vhléd i do cizích právních úprav.

Rigorózní práce je dostatečně odborná, v práci jsem neshledal věcné chyby a nedostatky. Je současně čtivá, napsaná živým stylem.

Oceňuji také, že její práce není jen opakováním a reprodukováním toho, co vyčetla z odborné literatury, ale že se snaží svůj výklad doložit vhodně vybranými konkrétními kauzami z aplikační praxe a že je přiměřeně kritická k platné právní úpravě.

V závěru práce rigorozantka uvádí několik návrhů ke zdokonalení platné právní úpravy. Jsou jimi požadavek specializace advokátů vykonávajících funkci obhájce v trestním řízení nebo opatrovníka dítěte, dále možnost poškozeného vyjádřit svoje stanovisko k institutu odstoupení od trestního stíhání tím, že takový postup by byl možný jen se souhlasem poškozeného, anebo by poškozený mohl mít možnost podat stížnost proti takovému rozhodnutí. Správně ovšem v závěru uvádí, že základním „zdokonalením“ právní úpravy by bylo vyřešení problémů hmotněprávní povahy.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práci Mgr. Michaely Sakařové považuji za plně způsobilý podklad pro ústní obhajobu. Autorka prokázala schopnost napsat odborný text na velmi pěkné úrovni, prokázala, že má o tématu, o kterém psala, hlubší teoretické znalosti, a prokázala, že zná i problémy aplikační praxe.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se autorka vyjádřila k otázce: Možnosti zdokonalení současné právní úpravy řízení ve věcech mladistvých.